

zet bij (na)scholing van nieuwe NTI-collega's. Door Fontys Hogescholen worden de mogelijkheden onderzocht om een minor 'Alfabetisering' of 'Volwasseneneducatie' op te zetten. De samenwerking met universiteiten is gericht op het stimuleren en uitvoeren van onderzoek. Experts van de universiteiten van Nijmegen, Tilburg, Groningen en Amsterdam zijn betrokken bij de klankbordgroep van de

Kenniskring NTI en trachten onderzoeksoopdrachten te formuleren, die door studenten kunnen worden uitgevoerd. De hieruit voortvloeiende onderzoeksresultaten bestaan ofwel uit aanvullende theoretische achtergronden of uit informatie over de NTI-praktijk.

In een volgende uitgave van ALFA-nieuws zal aandacht besteed worden aan recente resultaten van de kenniskring.

¹ Stichting Expertisecentrum ETV.nl is een landelijk samenwerkingsverband van ROC's met als doelstelling het opbouwen van expertise, het samenbrengen en toegankelijk maken van kennis en materiaal en het uitbreiden van ETV.nl.

² CINOP ontwikkelt praktijkkennis voor volwasseneneducatie en adviseert branches, bedrijven, overheden en onderwijsinstellingen in het combineren van werken met leren.

Wie kan schrijven die mag blijven Taalkr8! in de praktijk

In het vorige nummer van *ALFA-nieuws* is *Taalkr8!* besproken. *Taalkr8!* is een initiatief van Stichting Lezen & Schrijven om ervoor te zorgen dat leerlingen van het voortgezet onderwijs plezier beleven in taal en om taalbeleid op de agenda van de school te plaatsen. Daartoe worden taalworkshops op scholen gegeven. Eind juni vond een *Taalkr8!*-dag plaats voor de vmbo-onderbouw van Het Christelijk Lyceum Delft, locatie Hof van Delft. Marlon Poppelaars nam er een kijkje.

MARLON POPPELAARS

De *Taalkr8!*-dag

's Morgens komen de leerlingen bij elkaar in de hal, waar ze uitleg krijgen over wat de bedoeling is van deze dag. Eerder al hebben ze een keuze gemaakt uit een lijst van veertien workshops met verschillende thema's. Elke leerling gaat drie workshops volgen. Zo komt er een echte schrijver op school (Maren Stoffels, auteur van boeken voor tienermeiden) die vertelt over haar werk. Verder is er een workshop Lagerhuis waar leerlingen leren discussiëren over pittige onderwerpen. Ook is er de mogelijkheid om het Jeugdjournaal te

presenteren. Het resultaat daarvan wordt samen bekeken. Aan het eind van de dag is er een gezamenlijke afsluiting.

De meeste leerlingen (en docenten!) doen enthousiast mee. Zo'n dag is alleen al leuk omdat het anders is dan gewone schooldagen, maar als je dan ook nog mag dansen en rappen is het helemaal bijzonder!

De workshops

- *Talkshow* Ik nam als eerste een kijkje bij de workshop 'talkshow'. Daar legde een medewerker van jongerenzender

BNN uit wat een talkshow is. De leerlingen konden zelf een heleboel voorbeelden noemen van talkshows die op televisie te zien zijn. Daarna moesten de leerlingen in tweetallen zelf een talkshow in elkaar zetten: één van de twee was de presentator en de andere de gast. De bedoeling was een gespreks-onderwerp te vinden; dat kon bijvoorbeeld een actueel onderwerp zijn, een sportonderwerp of een persoonlijk verhaal. De leerlingen mochten die onderwerpen zelf verzinnen, maar veel leerlingen pakten ter inspiratie de krant van die dag erbij.

- *Soap schrijven* Ook bij een workshop waar leerlingen hun eigen soap konden schrijven werd actief gewerkt. De leerlingen schreven onder begeleiding van een jonge, enthousiaste studente, hun eigen soapscène. In een paar regels schreven de leerlingen een eigen verhaaltje met als uitgangspunt een man en een vrouw die een relatie hebben. Zo werd er iemand ten huwelijk gevraagd, bleek er iemand in een scène zwanger te zijn en zit weer een ander stel wel erg uitgeblust op de bank. De workshopbegeleider liet zien dat er in zo'n korte scène eigenlijk heel veel informatie zit.

- *De rapclass* Daarna ging ik naar de rapclass. De leerlingen kregen een songtekst die ze met z'n allen gingen rappen. De docent legde uit hoe het rappen in z'n werk gaat en hoe je ritme en nadruk kunt gebruiken. Met een flinke beat eronder stonden de leerlingen als volleerde rappers mee te doen: 'wie kan schrijven die mag blijven, want als je niet kunt schrijven, dan kun je ook niet blijven.' Inderdaad, want als je schrijft, dan kun je worden herinnerd. Toen de leerlingen het rappen een beetje onder de knie hadden, mochten ze zelf de tekst herschrijven, op zo'n manier dat die nog steeds op de muziek paste.

- *Tekst en dans* Ten slotte nam ik een kijkje bij de workshop 'tekst en dans'. Een dansdocente probeerde de leerlingen daar een beetje losser te maken door hen te laten dansen op gedichten. Bij de ene groep ging dat wat gemakkelijker dan bij de andere, sommige leerlingen waren erg verlegen en sommige niet. De leerlingen lazen posters met gedichten voor. Deze posters (van Plint) hingen al lang in de klas, maar de leerlingen hadden ze nog nooit gelezen, zo vertelden ze. Nu ze de gedichten onder

De rapclass: zelf een nieuwe tekst verzinnen op de melodie

de loep namen, vonden ze deze toch wel erg mooi. Door de betekenis uit zo'n gedicht te halen ontdek je ook een bepaald ritme en kom je te weten waar je de nadruk op wilt leggen. Op die manier kun je gaan dansen op de teksten.

Ambassadrice

Aan het eind van de ochtend kwam de Delftse wethouder Bolten. Zij kwam samen met een ambassadrice van Stichting Lezen & Schrijven. De ambassadrice was iemand die vroeger niet goed kon lezen en schrijven en dat pas op latere leeftijd heeft geleerd. Zij wilde aan de leerlingen duidelijk maken hoe het is om niet te kunnen lezen en schrijven. Je hebt bijvoorbeeld minder kans op een baan, het is ook moeilijk om op reis te gaan, want je kunt geen treinkaartjes kopen bij de automaat of verkeersborden lezen. De ambassadrice vertelde dat ze vroeger haar diploma had gehaald door de praktijkexamens heel goed te doen, zo kon ze onvoldoendes halen voor de examens waarvoor ze moest lezen en schrijven. Ze zat vroeger altijd achter in de klas, zodat ze niet opviel en docenten niet zagen dat ze niet kon lezen en schrijven. Volgens de wethouder was dit een belangrijke boodschap voor de docenten: leerlingen die achterin zitten, zijn misschien stil en niet lastig, maar ze moeten toch maar een keer vooraan komen zitten, zodat de docent beter ziet wat ze doen.

Docenten

Aan een paar docenten vroeg ik wat ze van deze dag vonden. Ze waren erg positief over *Taalkr8!* omdat er op deze manier een keer de nadruk werd gelegd op taal. Iets wat hard nodig is, omdat ze merkten dat veel leerlingen daar moeite mee hebben. Ze zagen ook dat de leerlingen enthousiast meededen. Wel vroeg een docent zich af wat het effect zou zijn voor de langere termijn. Hij dacht dat door de snelheid waarin de leerlingen leven, met MTV en MSN, ze deze dag morgen alweer vergeten zouden zijn. Leerlingen die sociaal wat beter ontwikkeld zijn, zo dacht hij, zouden het verhaal van de ambassadrice onthouden en daar ook wel iets mee doen.

Conclusie

Aan het eind van de dag kwamen de leerlingen weer bij elkaar. Daar lieten de leerlingen uit verschillende workshops het resultaat zien. Zo werd de rap voorgedragen, werd er een Nederlandstalig lied gezongen en hebben de dansers hun dans laten zien. Al met al een geslaagde dag. Docenten zagen dat met taal omgaan op veel verschillende manieren kan gebeuren. Leerlingen zagen dat taal heel leuk kan zijn, door er een keer op een andere manier mee om te gaan. Wel viel het op dat veel workshops op zo'n manier werden gegeven dat de leerlingen op een klassieke manier in de schoolbanken zaten. Misschien kan er nog meer in groepen of actiever gewerkt worden. Maar als je leerlingen posters laat lezen die al lang in de klas hangen, maar die ze nog nooit hadden gelezen en als ze zelf leuke teksten verzinnen voor *Loesje*-posters en met het actuele nieuws aan de slag gaan, dan is naar mijn mening het doel van *Taalkr8!* bereikt.

